

Guía Docente

Datos Identificativos				
Asignatura (*)	Cirurxía Podolóxica 1	Código	2024/25 750G02128	
Titulación				
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Terceiro	Obrigatoria	6
Idioma	CastelánInglés			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Ciencias da Saúde			
Coordinación	Lopez Lopez, Luis	Correo electrónico	luis.lopezl@udc.es	
Profesorado	Lopez Lopez, Luis	Correo electrónico	luis.lopezl@udc.es	
Web	campusvirtual.udc.gal/			
Descrición xeral	<p>A materia de Cirurxía I é unha materia fundamental no plan de estudos de Grao en Podoloxía que combina ao longo do primeiro cuatrimestre unha interrelación entre o bloque teórico e o bloque práctico. Esta sistemática permite ao alumno ir asimilando e madurando os coñecementos adquiridos.</p> <p>Deste forma, un dos propósitos fundamentais da materia é situar ao alumno/a en o marco conceptual das técnicas de cirurxía do pé e as súas indicacións, desde a selección de pacientes ata o desenvolvemento das técnicas anestésicas capacitando ademais ao alumno/a para a súa aplicación na práctica clínica. Instruír ao alumno/a en a metodoloxía que lle permita establecer un diagnostico e prognostico certos e recoñecer ou prever a aparición de complicacións.</p> <p>Capacitar ao alumno/a para a aplicación de tratamentos podolóxicos preventivos e/ou curativos aplicando as técnicas propias en cirurxía do pé</p> <p>Desde o punto de vista práctico, coñecemento de materiais e técnicas de cirurxía do pé desenvolvendo a habilidade cirúrxica básica na extirpación e sutura de lesións e o uso de anestésicos locais e bloqueos.</p> <p>OBXECTIVOS ESPECIFICOS:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Introducir ao alumno na análise e valoración do protocolo preoperatorio utilizado na Clínica Universitaria de Podoloxía. 2.Capacitar ao alumno na análise, valoración e aplicación das técnicas cirúrxicas de cirurxía ungueal explicadas no bloque teórico 3.Capacitar ao alumno na análise, valoración e aplicación das técnicas cirúrxicas de partes brandas explicadas no bloque teórico. 4.Capacitar ao alumno na análise, valoración e aplicación das técnicas cirúrxicas de cirurxía ósea e articular do pé explicadas no bloque teórico. 5.Capacitar ao alumno para a aplicación dos anestésicos locais e os bloqueos necesarios para a extirpación e sutura de lesións a nivel da extremidade inferior. 6.Capacitar ao alumno na análise e valoración dos diferentes materiais e fármacos empregados na práctica da cirurxía podolóxica. 			

Competencias / Resultados do título

Código	Competencias / Resultados do título
--------	-------------------------------------

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Coñecer o emprego do instrumental en cirurxía.	A117 A126	B30	C14
Coñecer e aplicar os protocolos diagnósticos en cirurxía de partes brandas do pé.	A121 A122 A123	B31 B36 B37	C16

Coñecer e diagnosticar a patoloxía de partes brandas do pé con indicación cirúrxica.	A122 A126	B36	C11 C16
Coñecer e aplicar procedementos técnicos e habilidades en cirurxía podolóxica de partes brandas.	A122 A126	B36	C11 C16
Valorar e aplicar o protocolo preoperatorio.	A121 A123 A125	B25 B29 B36	C9 C11 C16 C17
Coñecer e utilizar a farmacoloxía pre e post cirúrxica. Coñecer e utilizar os tipos de anestesia en podoloxía e técnicas de aplicación.	A124 A125 A126	B28 B29 B30	
Aplicar as técnicas de suturas e disección.	A117 A126 A129 A130	B29	C15
Coñecer e obter habilidades na aplicación das técnicas de cirurxía ungueal e de cirurxía podolóxica de partes brandas do pé.	A117 A126 A130		
Coñecer e empregar as técnicas de exploración, diagnóstico e tratamentos dos tumores de partes brandas no pé.	A122 A126	B30	
Coñecer e saber tratar as complicacións e efectos secundarios derivados da aplicación das técnicas de cirurxía podolóxica.	A128 A130	B24 B26 B31 B39	

Contidos	
Temas	Subtemas
UNIDAD 1 .- INTRODUCCIÓN A CIRUXÍA PODOLÓXICA.	1.1.- Definición do concepto de cirurxía. Cirurxía Podolóxica. Evolución histórica. 1.2.- Categorización dos procedementos en Cirurxía. Cirurxía Maior. Cirurxía Menor. 1.3.- Xestión da unidade cirúrxica.
UNIDAD 2.- O PREOPERATORIO.	2.1.- Historia clínica, protocolo preoperatorio e consentimento informado. 2.2.- Avaliación preoperatoria. Preparación do paciente. Equipamento cirúrgico e instrumentación. Monitoraxe e signos vitaies. 2.3.- Farmacoloxía pre e post cirúrxica. Terapia ponte. Profilaxe tromboembólica e infecciosa. Factores de risco. 2.4.- Contorna cirúrxica. 2.5.- Coidados postquirúrgicos. O postoperatorio inmediato e seguimento postoperatorio. 2.6.- Hemostasia. Isquemia. Hemorragias. Conceptos. Técnicas e manexo de complicacións. Trombose venosa profunda e TEP. Lesión por torniquete.
UNIDAD 3.- SUTURAS PROCEDIMENTOS E TÉCNICAS.	3.1.- Sutura Cirúrxica. Concepto. Clasificación. Calidades da sutura ideal. 3.2.- Material de sutura. Características do fío e agullas. Tipos, indicacións, contraindicacións e complicacións. Técnicas de anudado. 3.3.- Drenaxes. Tipos e finalidade.

UNIDAD 4.- ANESTESIA E INFILTRACIONES.	<p>4.1.- Descrición, características e mecanismo de acción dos anestésicos empregados en cirurxía do pé e nocello.</p> <p>4.2.- Técnicas anestésicas. Bloqueos periféricos.</p> <p>4.3.- Complicacións da anestesia. Contraindicacións e doses seguras.</p> <p>4.4.- Reaccións alérxicas.</p> <p>4.5.- Corticoterapia. Infiltracións terapéuticas.</p>
UNIDAD 5.- CIRUXÍA UNGUEAL.	<p>5.1.- Introducción ás técnicas cirúrxicas ungueales. Anatomía do aparello ungueal.</p> <p>5.2.- Indicación cirúrxica da patoloxía do aparello ungueal.</p> <p>5.3.- Clasificación das técnicas cirúrxicas ungueales. Indicacións.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Espiculotomías. - Matriceptomías. - Plastias de descarga. Reconstrución estética. - Avulsión ungueal. Matriceptomia total. - Tratamento cirúrxico da patoloxía tumoral. <p>5.4.- Complicacións postquirúrgicas.</p>
UNIDAD 6.- PATOLOXÍA DO PE CON INDICACIÓN CIRÚRXICA.	<p>6.1.- Manexo cirúrxico da patoloxía tumoral de partes brandas do pé. Técnicas de exploración, diagnóstico e tratamento.</p> <p>6.2.- Cirurxía do Neuroma de Morton.</p> <p>6.3.- Abordaxe cirúrxica do Pé Diabético. Manexo de procesos ulcerosos.</p> <p>6.4.- Plastias cutáneas.</p> <p>6.5.- Colgajos. Abordaxe cirúrxica, técnicas e factores de viabilidade.</p> <p>6.6.- Cirurxía de Rescate en pé e nocello. Criterios e técnicas.</p> <p>6.7.- Transtornos vasoespásticos.</p> <p>6.8.- Amputacións. Determinación do nivel de amputación.</p>

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A117 A121 A122 A123 A124 A125 A126 A128 A129 A130 B28 C17	20	42	62
Obradoiro	B24 B25 B26 B28 B30 C9 C14	12	7	19
Prácticas de laboratorio	B28 B29 B30 B31 B39	9	1	10
Traballos tutelados	B36 B37 C11 C15 C16	3	20	23
Proba mixta	A117 A121 A122 A123 A124 A125 A126 A128 A129 A130 B24 B28 B30	2	31	33
Atención personalizada		3	0	3
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición

Sesión maxistral	Exposición oral realizada polo profesor e aberta á participación do alumno con introdución dalgunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe. Será complementada coa utilización dos medios audiovisuais necesarios e bibliografía documental. Esta metodoloxía desenvolverase nos horarios establecidos.
Obradoiro	Modalidade formativa orientada á aplicación de aprendizaxes na que se poden combinar diversas metodoloxías/probas (exposicións, simulacións, debates, solución de problemas, prácticas guiadas, etc) a través da que o alumnado desenvolve tarefas eminentemente prácticas sobre un tema específico, co apoio e supervisión do profesorado.
Prácticas de laboratorio	Traballo en grupo a través da participación activa do alumno, mediante a realización metodolóxica de técnicas, procedementos e discusión para o estudo dos diferentes aspectos relacionados cos contidos da materia. Estas prácticas comprenden entre outras, de simulación sobre modelo animal de técnicas propias de cirurxía do pé. Será obrigatoria a asistencia ao 100% destas prácticas para todo o alumnado matriculado nesta materia.
Traballos tutelados	Aprendizaxe independente dos estudantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor a través de traballos de grupo, onde se traballa a sistemática de procura de información e manexo de ferramentas telemáticas.
Proba mixta	Proba obxectiva que consiste en formular unha pregunta directa con varias opcións de resposta ou alternativas que acheguen posibles solucións, das cales só unha é válida.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Proba mixta Prácticas de laboratorio Sesión maxistral	A atención personalizada que se describe en relación a estas metodoloxías concíbese como momentos de traballo presencial co profesor que implican unha participación e reforzo da relación profesor alumno.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Proba mixta	A117 A121 A122 A123 A124 A125 A126 A128 A129 A130 B24 B28 B30	Os contidos teóricos serán avaliados cun exame final tipo test que constará de 50 preguntas (posibles respostas: A,B,C,D,E,). Os contidos prácticos serán avaliados cunha proba práctica de demostración de habilidades e competencias. Será necesario aprobar por separados a parte teórica e a parte práctica.	70
Traballos tutelados	B36 B37 C11 C15 C16	Valorarase o uso de bibliografía adecuada, a redacción e a exposición oral do mesmo.	10

Prácticas de laboratorio	B28 B29 B30 B31 B39	<p>Valorarase en función da asistencia, actitude e participación na práctica.</p> <p>Será necesario asistir ao 100% das prácticas para poder ser avaliados e optar á cualificación de aprobado en ambas as oportunidades.</p> <p>Na súa realización teranse en conta as actitudes e aptitudes demostradas polo alumno en base aos seguintes criterios:</p> <ul style="list-style-type: none">- Aplicación gradual á práctica dos coñecementos adquiridos na teoría.- Destreza e habilidade na execución das técnicas explícas.- Cumprimento das normas xerais de prácticas establecidas para o efecto e incluídas na guía do estudante.- Grao de interese e participación do alumno. <p>O grupo de alumnos que asiste á práctica deberá traballar de forma organizada e en equipo respectando en todo momento a normativa de práctica e as instrucións dadas polo profesor da materia.</p>	10
Sesión maxistral	A117 A121 A122 A123 A124 A125 A126 A128 A129 A130 B28 C17	Valorarase en función da asistencia e participación na mesma.	10

Observacións avaliación

Para superar a materia é necesario: superar o exame cunha cualificación de aprobado e asistir á totalidade das prácticas e superar a proba práctica. En caso de non superar o exame, a cualificación da materia será a nota obtida no exame e non será posible facer media co resto de apartados de avaliación.

A cualificación final do alumno quedará fixada de forma numérica entre 0 e 10, sendo o 5 a nota mínima para aprobar.

Aqueles alumnos que obteñan unha nota superior a 9 poderán optar á matrícula de honra, a cual realizarase en función das cualificacións obtidas e a participación na aula.

A cualificación de non presentado: outorgarase a aqueles alumnos que non realizasen a totalidade das prácticas independentemente da súa participación no resto de actividades, incluída a proba mixta.

2.ª Oportunidade: os criterios de avaliación serán os mesmos criterios que na primeira oportunidade.

2.ª e posteriores matrículas: O alumno que cursase a materia un ano e non supere a materia, non se lle gardarán as notas das partes superadas tendo que repetir as partes non superadas e o exame.

Os alumnos con Matrícula Parcial, Dispensa Académica, SICUE/ERASMUS/DANUDC poderán elixir o día para expoñer individualmente o traballo da materia. Tamén poderán solicitar elixir o día de prácticas co grupo #de acordo con o docente e realizarán de forma individual os traballos adicionais que substitúan a asistencia ás clases maxistras/seminarios.

Os estudantes con matrícula a tempo parcial, dispensa académica ou outros supostos recolleitos na norma que regula o réxime de dedicación ao estudo (SICUE/ERASMUS/DANudc), permanencia e progresión, deberán enviar un e-mail ao profesor indicando a súa situación ao comezo do curso académico. **PODERÁN OPTAR A PRESENTAR EN MODALIDADE NON PRESENCIAL/EN LIÑA Os TRABALLOS QUE SE REALICEN NA aula.**

Se un estudante matriculouse en materias dun curso superior que por solapamento de horas impídelle acudir ás prácticas e seminarios, ten que ter en conta que esta situación non lle exime de asistir á materia.

Cualificacións (percentaxes):

Exame teórico: 70%.

Prácticas de laboratorio 10%

Traballos da materia: 10%.

A asistencia ás clases e seminarios, así como a participación activa do alumno no desenvolvemento dos temas e das actividades na aula, supoñerá un 10% da cualificación final.

Para o aprobado na materia será necesario:

Asistir á totalidade dos seminarios.

Presentar os traballos e asistir á exposición dos mesmos na data sinalada.

Realizar a totalidade das prácticas.

Os estudantes con dispensa académica, entregarán os traballos e as actividades dirixidas, acordadas previamente co docente, en modalidade online e nas datas establecidas.

Os alumnos con matrícula parcial, dispensa académica para superar a materia, terán que obter unha media de 6 na cualificación do exame teórico e práctico.

A cualificación de non presentado: outorgarase a aqueles estudantes que non se presentan ao exame.

Para a matrícula de honra a cualificación obtida será de 10 sobre 10 puntos.

Unha vez finalizado o curso académico, non se gardarán ningunha das notas obtidas nos diferentes apartados.

Acudir ás prácticas coa indumentaria indicada (Bata clínica e/ou pixama). Para a realización dalgunhas prácticas será necesario acudir coa roupa deportiva indicada no seu momento.

Cualificación de suspenso na convocatoria en que se cometa a falta e respecto da materia en que se cometese: o/a estudante será cualificado con ?suspenso? (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico, tanto lla comisión da falta prodúcese na primeira oportunidade como na segundo. Para isto, procederase a modificar a súa cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose necesario.

FRAUDE E RESPONSABILIDADES DISCIPLINARIAS:

Segundo o establecido na normativa da UDC:

1.- Se durante a realización dunha proba de avaliación os profesores responsables teñen coñecemento da quebra dos principios de decoro, legalidade ou mérito individual talles como o uso de documentos ou instrumentos non permitidos, a copia ou intento de copia dos resultados obtidos por compañeiros, a comunicación entre estudantes ou un comportamento impropio, procederase á expulsión inmediata do estudante da proba de avaliación e redactarase unha acta cos motivos, que se enviará ao decano ou director xunto coas verificacións documentais que estime oportunas para a súa valoración. Todo, sen prexuízo das responsabilidades disciplinarias ás que puidese proceder de acordo coa cualificación da falta cometida polo alumno infractor.

2.- Queda prohibido o acceso á realización das probas de avaliación con instrumentos electrónicos ou dispositivos móbiles acesos, non expresamente autorizados polo profesorado responsable, o cual será causa suficiente de expulsión da proba, despois de redactar a acta correspondente que se enviará ao centro.

3.- A expulsión dunha proba de avaliación implicará a cualificación de suspenso (nota numérica de 0) na convocatoria da materia.

4.- Na realización de traballos, o plaxio e a utilización de material non orixinal, incluído aquel obtido a través de internet, sen indicación expresa da súa orixe e, se é o caso, o permiso do seu autor/a, poderá ser considerada causa de cualificación de suspenso na actividade. Todo eso sen prexuízo das responsabilidades disciplinarias ás que puidese haber lugar tras o correspondente procedemento.

5.-Cualificación de suspenso na convocatoria en que se cometa a falta e respecto da materia en que se cometese: o/a estudante será cualificado con ?suspenso? (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico, tanto lla comisión da falta prodúcese na primeira oportunidade como na segundo. Para isto, procederase a modificar a súa cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose necesario.

6.-A realización fraudulenta das probas ou actividades de avaliación, unha vez comprobada, implicará directamente a cualificación de suspenso na convocatoria en que se cometa: o/a estudante será cualificado con ?suspenso? (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico, tanto lla comisión da falta prodúcese na primeira oportunidade como na segundo. Para isto, procederase a modificar a súa cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose necesario".

Fontes de información

Bibliografía básica	<p>Alethea VM Foster. Podiatric assesment and management of the diabetic foot. Churchill Livingstone Elsevier Isbn 0-443-100437. Alonso Peña D. Atlas de dermatología del pie. Edita Panamericana. Isbn 978-84-9835-062-3. Aragón Sánchez FJ, Lázaro Martínez JL. Atlas de manejo práctico del pie diabético. ISBN 84-609-2565-X. Impreso en CPG, 2004. Banks A; McGlamry?s comprehensive textbook and ankle surgery; 3ª ed; Philadelphia, Lippincott Williams & Wilkins, cop 2001. Butterworth R, Dockery G L; Atlas a color y texto de cirugía del antepie; London: Mosby-Wolfe Publishing, 1992. Christman R; Foot and ankle radiology; St. Louis (Mo): Churchill Livingstone, 2003. Duvries, H., Inman, V. Cirugía del pie, Ed. Médica Panamericana S.A., 1987, Buenos Aires García Carmona, F.J. Tratamiento quirúrgico de la onicocriptosis. Madrid. Ed. Aula Médica, 2003. Gould, J S; The foot book; Baltimore.: Williams & Wilkins, cop 1988. Hetherington V; Hallux valgus and forefoot surgery; New York, etc: Churchill Livingstone, 1994. Izquierdo Cases J O. Podología quirúrgica, Barcelona: Masson, 2006 Jay R; Current therapy in Podiatric medicine; Philadelphia: B.C. Decker, Inc, 1989. Levy L, Hamilton V; Principles and practice of podiatric medicine; New York, etc: Churchill Livingstone, 1990. Martínez Nova. Podología, Atlas de cirugía ungueal. Ed. Panamericana. Madrid, 2006. Marín Arguedas M. Documento del consentimiento informado. Revista española de podología, 2002; XIII (2): 81-83. Mercado, OA; Atlas de Cirugía del pie; Illinois: Carolando Press, 1995. Myerson, MS; Foot and ankle disorders; Philadelphia: Saunders, cop 2000. Núñez-Samper, M; Biomecánica y cirugía del pie; Barcelona: Masson, DL 1997. Scurran, BL; Foot and ankle trauma; 2º ed; New York-Madrid etc.: Churchill Livingstone, cop 1996. Thomson, T; Assisting at podiatric surgery: a guide for podiatric students and podiatric theatre assistants; Edinburgh: Churchill Livingstone, 2002. Turner Warren A, Merriman Linda M. Clinical skills in treating the foot. Churchill Livingstone 2ª edic. Isbn 0-443-07113-6. Viadé Juliá J. Pie diabético: guía práctica para la prevención, evaluación y tratamiento. Edita Panamericana. Isbn 84-9835-058-1. Yale I. Podiatric medicine; 2º ed; Baltimore, etc: Williams & Wilkins, cop. 1980.</p>
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía específica do membro inferior/750G02104
 Microbioloxía e parasitoloxía /750G02107
 Quiropodoloxía 1/750G02125
 Quiropodoloxía 2/750G02126
 Farmacoloxía/750G02109
 Conceptos Xerais de Cirurxía/750G02127

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Dermatoloxía/750G02124

Materias que continúan o temario

Cirurxía Podolóxica Avanzada/750G02130
 Cirurxía Podolóxica 2/750G02129
 Prácticum II/750G02135
 Prácticum III/750G02136
 Técnicas de Anestesia e Reanimación en Podoloxía/750G02138

Observacións

Os estudantes con matrícula a tempo parcial, dispensa académica ou outros supostos recolleitos na norma que regula o réxime de dedicación ao estudo, permanencia e progresión, deberán enviar un e-mail ao profesor indicando a súa situación ao comezo do curso académico. Se un estudante matriculouse en materias doutros cursos que por solapamento de horas impídelle acudir ás prácticas e seminarios, ten que ter en conta que esta situación non lle exime de asistir a Cirurxía I. Para o aprobado na materia será necesario asistir á totalidade dos seminarios. Presentar os traballos e asistir á exposición dos mesmos na data sinalada. Realizar a totalidade das prácticas. Os alumnos con matrícula parcial, dispensa académica para superar a materia, terán que obter unha media de 6 na cualificación do exame teórico e práctico. A cualificación de non presentado: outorgarase a aqueles estudantes que non se presentan ao exame. Para a matrícula de honra a cualificación obtida será de 10 sobre 10 puntos. Unha vez finalizado o curso académico, non se gardarán ningunha das notas obtidas nos diferentes apartados. Acudir ás prácticas coa indumentaria indicada (Bata clínica e/ou pixama). Para a realización dalgunhas prácticas será necesario acudir co material indicado. **OBXECTIVOS DE DESENVOLVEMENTO SOSTIBLE:** Para axudar a conseguir unha contorna inmediata sostible e cumprir co obxectivo da acción número 5: "Docencia e investigación saudable e sostible ambiental e social" do "Plan de Acción Green Campus Ferrol": A entrega dos traballos documentais que se realicen nesta materia realizarase a través de Moodle, en formato dixital sen necesidade de imprimilos, no caso de realizarse en papel: non se empregarán plásticos, realizaranse impresións a dobre cara, empregarase papel reciclado e evitarase a impresión de borradores. Débese facer un uso sostible dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural tendo en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sustentabilidade nos comportamentos persoais e profesionais. Facilitarase a plena integración do alumnado que por razón físicas, sensoriais, psíquicas ou socioculturais, experimenten dificultades a un acceso idóneo, igualitario e proveitoso á vida universitaria. **PLAXIO:** Na realización dos traballos da materia, o plaxio e a utilización de material non orixinal, incluído aquel obtido a través de internet, sen indicación expresa da súa orixe e, se é o caso, o permiso do seu autor/a, será cualificado con suspenso (0,0) na actividade. Todo eso sen prexuízo das responsabilidades disciplinarias ás que puidese haber lugar tras o correspondente procedemento.

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías